

Fakta: Børn og unges inddragelse i myndighedssagsbehandling på børne- og ungeområdet

Hvorfor er inddragelse af børn og unge vigtig?

- Børn og unge er aktive medborgere
- Børn og unge har rettigheder
- Hjælp og støtte virker bedst, når børn og unge bliver inddraget og er motiverede.

Børn og unge bliver i stigende grad anset for at være aktive individer med rettigheder og pligter frem for at være passive og umyndiggjorte. Det gælder også i deres møder med myndighederne. Med reformen Børnene Først (2021) lægges der op til at give børn og unge en række nye rettigheder.

Børn og unge oplever kun sjældent at blive inddraget, når de har en børnesag

Børn og unge oplever ofte at møde et voksenstyret system, når de har en børnesag hos de sociale myndigheder. De oplever, at de mangler information og viden om, hvad der sker i sagen og deres egen rolle og indflydelse. Det er ofte svært at få deres synspunkter frem og blive lyttet til, hvilket kan gøre, at det opleves som utrygt at have en børnesag.

15 fokuspunkter til at styrke inddragelse

For at styrke inddragelsen af børn og unge er der fire temaer med en række fokuspunkter, som sagsbehandlingen kan have for øje:

Forståelse af børn og unge skal tage udgangspunkt i deres behov

Det er vigtigt at sikre, at børn og unge har mulighed for at udtrykke deres synspunkter, blive hørt, lyttet til og forstået, samt medvirke i sagsbehandlings- og beslutningsprocesser.

1. *Anvend en børnefokuseret tilgang, hvor børn og unge høres på deres præmisser, og hvor der lyttes til deres behov og bekymringer.*
2. *Tilrettelæg sagsbehandlingen, så den understøtter inddragelse, fx via metoder, værktøjer og dokumenter, der understøtter børn og unges forståelser, erfaringer og ønsker.*
3. *Hav fokus på, at børn og unge ikke oplever sig objektgjort og at skulle passe ind i forudbestemte forståelser og kategorier.*

Rammer for møder med og information fra sagsbehandler skal være inkluderende

Alderssvarende og relevant information er central for inddragelsen.

4. *Giv tidlig og løbende information med fokus på at etablere tillid, gensidighed og transparens i kommunikationen.*
5. *Sørg for, at børn og unge får viden om deres sag, herunder formålet med undersøgelser, forløb og processer, sagens dokumenter og forskellige aktørers beslutningskompetence.*
6. *Informér børn og unge om rettigheder og klagemuligheder.*
7. *Understøt, at børn og unge kan komme til orde og blive meddefinerende i processen, også på formelle møder og i udarbejdelsen af og opfølgning på handleplaner.*

Samarbejde med sagsbehandler skal understøttes af uformelle former for inddragelse

Involvering af børn og unges eksisterende tillidsfulde relationer kan være med til at sikre tryghed.

8. *Hav særlig fokus på, at samtaler og møder opleves som en gensidig dialog og er tillidsopbyggende.*
9. *Understøt, at børn og unge har en kendt og fortrolig voksen bisidder, som løbende og over tid kan støtte barnet eller den unge i processen.*
10. *Skab forudsætninger for, at børn og unge kender og har tillid til deres sagsbehandler.*
11. *Understøt kontinuitet i børn og unges relation til sagsbehandler, og forsøg at undgå sagsbehandlerskift.*

Børn og unges handlemuligheder og indflydelse formes af de roller, som de indtager og bliver tildelt i sagsbehandlingen

Udgangspunktet er et ulige magtforhold mellem børn og unge og de fagprofessionelle.

12. *Hav fokus på børn og unges handlemuligheder og på, hvilke roller børn og unge forventes at indtage i bestemte situationer (fx til møder).*
13. *Understøt, at børn og unge får indflydelse, så det er tydeligt, hvordan og hvornår synspunkter og meninger indgår i grundlaget for konkrete beslutninger.*
14. *Adressér aktivt det ulige magtforhold mellem børn eller unge og sagsbehandleren i processen, så børn og unge ved, hvilken indflydelse de selv og andre aktører reelt har på beslutninger.*
15. *Hav særlig opmærksomhed på, at forskellige grupper af børn og unge har forskellige forudsætninger for at udtrykke deres synspunkter og få indflydelse.*

Om udgivelsen

Bengtsson, T.T. & S. Henze-Pedersen: *Børn og unges inddragelse i myndigheds-sagsbehandling på børne- og ungeområdet. En vidensindsamling under Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv.*

Denne vidensindsamling er igangsat og finansieret af Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv. Den indeholder den nyeste viden om børneinddragelse fra børn og unges perspektiver. Vidensindsamlingen er baseret på 38 inkluderede studier fra perioden 2015-2021. Studierne stammer primært fra Danmark og de øvrige nordiske lande, men der er også studier fra vesteuropæiske lande samt enkelte studier fra Nordamerika.

Hent vidensindsamlingen på <https://www.vive.dk/da/udgivelser/boern-og-unges-inddragelse-i-myndigheds-sagsbehandling-paa-boerne-og-ungeomraadet-18052/>

Kontakt:
Professor MSO Tea Torbenfeldt Bengtsson
3369 7756
ttb@vive.dk

Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv er et samarbejde mellem Socialstyrelsen, VIVE og Børns Vilkår. VIVE bidrager især til centerets arbejde ved at udvælge temaer om udsatte børn og familiers liv og indsamle og formidle eksisterende viden derom. Vi stræber efter gennem dialog med praksis at gøre den viden lettilgængelig og anvendelig for alle, der arbejder med børnesocialt arbejde.